

งานบริหารทั่วไป สำนักบริหารกลาง
รับที่ 476
วันที่ - 8/พ.ค. 2558/
เวลา 11:00

ที่ กษ ๐๒๐๘/ ๑๖๕๕

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๖

พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน ผู้อำนวยการสนนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

อ้างถึง หนังสือสนนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ที่ สทท. ๐๑๐๔/๑๓๗ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สนนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยได้ขอความอนุเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว จำนวน ๑ ฉบับ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและจัดเตรียมข้อมูลเพื่อสนับสนุนการแก้ไขพระราชบัญญัติสหกรณ์ในครั้งต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว จึงขอส่งร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จำนวน ๑ ฉบับ มาเพื่อสนนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยใช้ประโยชน์ต่อไป ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิรักษ์ สุทธิสังข์)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและระบบสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐-๒๒๘๐-๓๙๒๗

โทรสาร ๐-๒๒๘๐-๓๙๒๖

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์กระทำการ หรือละเว้นกระทำการ ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน หรือกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์จนทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ ของสหกรณ์หรือสมาชิก หรือสหกรณ์เสียหาย หรือสหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี หรือกิจการหรือฐานะการเงิน ตามรายงานการสอบบัญชีหรือตามรายงานการตรวจสอบ ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องตามวิธีการและระยะเวลาที่ นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(๒) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ระงับการปฏิบัติที่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย ข้อบกพร่องหรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก

(๓) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หยุดปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว และให้ นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งผู้แทนสหกรณ์ดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เพื่อแก้ไข ความเสียหาย ข้อบกพร่อง หรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว และดำเนินกิจการตามปกติที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(๔) ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ หรือให้กรรมการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖ คำสั่งใดๆ ตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ให้ผู้มีส่วน ได้เสียอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบ คำสั่งหรือถือว่าทราบคำสั่ง

คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ มีอำนาจในการพิจารณา คำขอทุเลาการบังคับ ตามคำสั่ง ทางปกครองที่ออกโดยอาศัยอำนาจมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ และต้องดำเนินการ พิจารณาอุทธรณ์ ให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เป็นที่สิ้นสุด”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๗ ให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาสหกรณ์ขึ้นในกรมส่งเสริมสหกรณ์เรียกโดยย่อว่า “กพส.” เพื่อเป็นทุนส่งเสริมกิจการของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรตามพระราชบัญญัตินี้ ประกอบด้วยเงินและ ทรัพย์สินตามมาตรา ๒๘”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๖) ของมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“(๖) เงินทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ ตามมาตรา ๖๐ (ค) โดยกำหนดให้มีบัญชีเงินทุน รักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ ไว้เป็นการเฉพาะ”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๘ ในกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่งไม่รับจดทะเบียน ให้แจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์โดยไม่ชักช้า

คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์มีสิทธิยื่นคำอุทธรณ์คำสั่งไม่รับจดทะเบียนต่อคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้นายทะเบียนสหกรณ์ประกาศกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่สามารถรับบุคคลธรรมดาเข้าเป็นสมาชิกสมทบได้ โดยไม่อยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๓๓ (๒) ก็ได้”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสี่คนซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีบัญชีนับแต่ปีบัญชีที่ได้รับเลือกตั้งในวาระเริ่มแรกเมื่อครบหนึ่งปีบัญชีให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทั้งหมดโดยวิธีจับฉลากและให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตาม วาระ เมื่อสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งแล้วถ้ายังไม่มีกรรมการเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งใหม่ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งเดิมปฏิบัติหน้าที่ต่อไปก่อนจนกว่าจะมีการเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งใหม่แต่ต้องไม่เกิน ๑๕๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี

กรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินวาระที่กำหนดในข้อบังคับ

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการสหกรณ์แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๓ ให้สหกรณ์มีผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอกเพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์แล้วทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมใหญ่

จำแนกผู้ตรวจสอบกิจการตามวรรคหนึ่ง คุณสมบัติ วิธีการรับสมัคร และการขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการตลอดจนสิทธิและหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจสอบกิจการให้นำความในมาตรา ๕๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“สหกรณ์ใดมีสมาชิกเกินกว่าหนึ่งพันคน จะกำหนดในข้อบังคับให้มีการประชุมใหญ่ โดยผู้แทนสมาชิกก็ได้ จำนวนผู้แทนสมาชิกจะไม่น้อยกว่าห้าร้อยคนไม่ได้”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การประชุมใหญ่ของสหกรณ์ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ในกรณีเป็นการประชุมใหญ่โดยผู้แทนสมาชิก ต้องมีผู้แทนสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในการประชุมครั้งหลังนี้ ถ้ามิใช่การประชุมใหญ่วิสามัญที่สมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกร้องขอให้เรียกประชุมแล้ว เมื่อมีสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิก แล้วแต่กรณี มาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกทั้งหมด ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุม”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๐ การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ ต้องจัดสรรดังนี้

(ก) เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของกำไรสุทธิ
(ข) เป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินร้อยละห้าของกำไรสุทธิ

(ค) เป็นทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์

กำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการจัดสรรเป็นทุนสำรอง ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ ที่ประชุมใหญ่อาจจัดสรรได้ภายใต้ข้อบังคับ ดังต่อไปนี้

(๑) จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับสหกรณ์แต่ละประเภท

(๒) จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับสหกรณ์ในระหว่างปี

(๓) จ่ายเป็นเงินโบนัสแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

(๔) จ่ายเป็นทุนสะสมไว้ เพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดของสหกรณ์ตามที่กำหนดในข้อบังคับ”

มาตรา ๑๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๖๑/๑ ทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ตามมาตรา ๖๐ (ค) การกำหนดตามอัตราการจัดเก็บ รวมถึงหลักเกณฑ์ วิธีการ และการเก็บรักษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๖ ให้สหกรณ์จัดทำงบการเงินอย่างน้อยครั้งหนึ่งทุกรอบสิบสองเดือน อันจัดว่าเป็นรอบปีทางบัญชีของสหกรณ์

งบการเงินต้องเป็นไป ตามแบบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

งบการเงินนั้นต้องทำให้แล้วเสร็จและให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชี”

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๗ ให้สหกรณ์จัดทำรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ในคราวที่เสนองบการเงิน และให้ส่งสำเนารายงานประจำปีกับงบการเงินไปยังนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการประชุม”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ ให้สหกรณ์เก็บรักษารายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์และงบการเงิน พร้อมทั้งข้อบังคับและกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ไว้ที่สำนักงานของสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกขอตรวจดูได้”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) สหกรณ์ไม่ส่งสำเนางบการเงินและรายงานประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลาสามปีติดต่อกัน”

มาตรา ๒๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๒ สหกรณ์ที่ถูกสั่งเลิกตามมาตรา ๗๑ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง และให้นายทะเบียนสหกรณ์ส่งคำอุทธรณ์ต่อไปยังคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์โดยไม่ชักช้า

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๐ ผู้ชำระบัญชีต้องทำงบการเงินของสหกรณ์โดยไม่ชักช้า และให้นายทะเบียนสหกรณ์ตั้งผู้สอบบัญชีเพื่อตรวจสอบงบดุลนั้น

เมื่อผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงินแล้ว ให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบดุลต่อที่ประชุมใหญ่เพื่ออนุมัติ แล้วเสนองบการเงินนั้นต่อนายทะเบียนสหกรณ์

ในกรณีที่การประชุมใหญ่ไม่ครบองค์ประชุมให้ผู้ชำระบัญชีเสนองบการเงินต่อนายทะเบียนสหกรณ์เพื่ออนุมัติ”

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสอง และวรรคสามของมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติ สหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้สหกรณ์จังหวัด เป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด ที่กลุ่มเกษตรกรตั้งอยู่ และมีอำนาจหน้าที่ตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

สำหรับกรุงเทพมหานครให้ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๑ และผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๒ เป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร กรุงเทพมหานคร”

มาตรา ๒๕ ให้ยกเลิกความในหมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

หมวด ๑๐

บทกำหนดโทษ

“มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดใช้คำว่า "สหกรณ์" หรือ "กลุ่มเกษตรกร" ประกอบกับชื่อหรือส่วนหนึ่งของชื่อในทางธุรกิจ โดยมีได้เป็นสหกรณ์ หรือกลุ่มเกษตรกร ที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละห้าพันบาท จนกว่าจะได้เลิกใช้”

“มาตรา ๑๓๐ ผู้ใดไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน หรือรายงานการประชุมของสหกรณ์ หรือชุมนุมสหกรณ์ตามคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียน สหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายซึ่งสั่งการ ตามมาตรา ๑๗ หรือไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงานการประชุม ของกลุ่มเกษตรกรตามคำสั่งของนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียน กลุ่มเกษตรกรมอบหมายตามมาตรา ๑๒๘ แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาท แต่ไม่เกิน หนึ่งแสนบาท”

“มาตรา ๑๓๑ ผู้ใดขัดขวาง หรือไม่ให้คำชี้แจงแก่นายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียน สหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายตาม มาตรา ๑๘ หรือขัดขวางหรือไม่ให้คำชี้แจงแก่นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่ง นายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมอบหมายตามมาตรา ๑๒๔ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาท แต่ไม่เกิน หนึ่งแสนบาท”

“มาตรา ๑๓๒ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่จัดการรักษาทรัพย์สินของสหกรณ์ หรือไม่ส่งมอบทรัพย์สิน สมุดบัญชี เอกสาร และสิ่งอื่นของสหกรณ์ให้แก่ผู้ชำระบัญชีตามมาตรา ๗๘ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ หนึ่งหมื่นบาท แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท”

“มาตรา ๑๓๓ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่แก้ไขข้อบกพร่อง ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการตามมาตรา ๒๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาท แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ”

บทเฉพาะกาล

“คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนสิ้นสุดปีบัญชีในปีที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และข้อบังคับใดที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับต่อไปโดยไม่ต้องไปยื่นขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่สิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัตินี้ให้ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้และต้องจัดให้มีการประชุมใหญ่และเลือกตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ภายใน ๑๕๐ วัน นับ แต่วันสิ้นสุดปีบัญชี

การดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการชุดใหม่ให้ดำรงตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งตามมติที่ ประชุมใหญ่ในการเลือกตั้งคราวนั้นโดยที่ประชุมใหญ่กำหนดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๐ และ ให้สหกรณ์นำมติดังกล่าวนี้ไปยื่นขอจดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับต่อไป”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

คำชี้แจง
ความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่...) พ.ศ.

๒. ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๓. ความจำเป็น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้จัดให้มีวาระแห่งชาติด้านการสหกรณ์ โดยเริ่มวาระตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙ และตามยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนวาระแห่งชาติด้านการสหกรณ์ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ กำหนดให้ “ปฏิรูปโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐ ขบวนการสหกรณ์ และปรับปรุงกฎหมายสหกรณ์ให้เอื้อต่อการพัฒนา” โดยในกลยุทธ์ที่ ๕.๔ กำหนดว่า “ปรับปรุงกฎหมายสหกรณ์ให้เอื้อต่อการพัฒนาสหกรณ์ ภายใต้หลักการ อุดมการณ์และวิธีการสหกรณ์ ให้เหมาะสมกับสหกรณ์แต่ละประเภท” และกลยุทธ์ที่ ๕.๕ กำหนดว่า “พัฒนาและปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสหกรณ์ให้เอื้อต่อการพัฒนาและส่งเสริมสหกรณ์” กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงได้ดำเนินการจัดให้มีการศึกษาวิจัยการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นผู้ดำเนินการ และกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้นำผลการศึกษาดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่...) พ.ศ. เพื่อแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ดังกล่าว เพื่อพัฒนาการสหกรณ์ให้มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อวงการสหกรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แล้ว

๔. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๔.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

๔.๑.๑ เพื่อให้เกษตรกรเป็นสหกรณ์ ซึ่งมีหน้าที่ ส่งเสริม ช่วยเหลือ แนะนำ และกำกับดูแลสหกรณ์ สามารถใช้อำนาจดำเนินการแก้ไขปัญหาให้กับสหกรณ์ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ โดยกำหนดให้เกษตรกรเป็นอำนาจอกระเบียบในการการตรวจสอบระเบียบของสหกรณ์ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีต่อบุคคลที่กระทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย รวมถึงการสั่งการให้สหกรณ์ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสหกรณ์ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๔.๑.๒ เพื่อแก้ปัญหาในเรื่องการอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ของสหกรณ์ ซึ่งมีเป็นจำนวนมาก โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ที่แต่งตั้งโดยรัฐมนตรี ทำหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์ เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับประชาชนและให้สอดคล้องกับการพิจารณาที่เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม

๔.๑.๓ เพื่อแก้ปัญหาการขาดสภาพคล่องของสหกรณ์ และให้กองทุนพัฒนาสหกรณ์สามารถให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร และการขอรับการสนับสนุนจากเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ รวมทั้งจัดให้มีเงินทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ เพื่อเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระหว่างสหกรณ์กับสหกรณ์ โดยมีจุดประสงค์หลักคือ ช่วยเหลือสหกรณ์ที่ขาดสภาพคล่องในการบริหารกิจการของสหกรณ์ และช่วยเหลือสหกรณ์ที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนต่างๆ

๔.๑.๔ เนื่องจากปัจจุบันสหกรณ์มีปัญหาในเรื่องการรับสมัครสมาชิกสมทบ และจาก ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา วินิจฉัยว่าสมาชิกสมทบต้องเป็นบุคคลธรรมดา และบรรลุนิติภาวะ ตามมาตรา ๓๓ (๒) ดังนั้น เพื่อให้สหกรณ์สามารถรับสมัครสมาชิกสมทบได้โดยไม่ขัดกับกฎหมาย และสอดคล้องกับ ความต้องการของสหกรณ์ในปัจจุบัน ทั้งนี้ เดิมสหกรณ์เคยมีการส่งเสริมให้เยาวชนได้มีการเรียนรู้ และเข้าใจใน ระบบสหกรณ์ โดยจัดให้มีการรับเยาวชนหรือบุคคลอื่น เข้าออมเงินในสหกรณ์ ซึ่งได้ริเริ่มขึ้นในโรงเรียน มหาวิทยาลัย หรือชุมชนต่างๆ เป็นต้น

๔.๑.๕ เพื่อกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เดิมกำหนดระยะเวลาการทำงานของคณะกรรมการสหกรณ์สั้นเกินไป จึงควรปรับระยะเวลาการทำงานของ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ให้นานขึ้น เพื่อให้โอกาสคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ สามารถบริหาร สหกรณ์ได้อย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๖ เพื่อให้การประชุมใหญ่ของสหกรณ์สามารถดำเนินการได้สะดวกมากขึ้น

๔.๑.๗ การบัญชี จัดระบบบัญชี รวมถึงการกำหนดช่องทางบัญชีใหม่ให้สอดคล้องกับ ระบบบัญชีสากล

๔.๑.๘ เพื่อปรับปรุงแก้ไขบทกำหนดโทษให้มีความเหมาะสม เมื่อพิจารณาถึง บทกำหนดโทษเดิมของกฎหมาย ซึ่งอัตราโทษไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมไทยปัจจุบัน ที่มีการ กระทำผิดในขบวนการสหกรณ์มากขึ้น ดังนั้น จึงควรปรับปรุงบทกำหนดโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ในลักษณะของ การป้องปราม และควรกำหนดอัตราโทษขั้นต่ำไว้ เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ และทำให้ สหกรณ์เกิดความเกรงกลัวที่จะขัดคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์หรือเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้ กฎหมายสหกรณ์มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ยิ่งขึ้น

๔.๑.๙ เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากเงินกองทุนพัฒนา สหกรณ์ เพราะกลุ่มเกษตรกรมีชื่ออยู่ในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ ด้วย

๔.๒ ทางเลือกอื่นที่จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน

-ไม่มี

๔.๓ เหตุที่ทำให้เชื่อว่ามาตรการนี้จะสามารถแก้ปัญหาหรือข้อบกพร่องอื่นได้

๔.๓.๑ การใช้อำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ และผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นไปโดยชัดเจน เหมาะสม ส่งผลให้สหกรณ์ได้รับการกำกับดูแลอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาของสหกรณ์ ได้ทันเวลาและทันต่อสถานการณ์

๔.๔ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ

๔.๔.๑ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้อำนาจกฎหมายสหกรณ์

๕. กำหนดตัวผู้รับผิดชอบภารกิจ

เนื่องจากสหกรณ์เป็นสถาบันเกษตรกร ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ปัจจุบันมีหน่วยงานราชการที่มีหน้าที่ดูแล รับผิดชอบ จำนวน ๒ หน่วยงาน คือ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ทั้งนี้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีหน้าที่รับผิดชอบ ดูแลสหกรณ์ โดยให้สหกรณ์ปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์ และกฎหมายอื่น

๖. ความจำเป็น...

๖. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

ปัจจุบันพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) ยังมีบทบัญญัติหลายประการไม่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาและคุ้มครองระบบสหกรณ์ จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ที่ใช้บังคับอยู่เดิม โดยกำหนดให้กองทุนพัฒนาสหกรณ์สามารถให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่เกษตรกรได้ เช่นเดียวกับบรรดาสหกรณ์ และปรับปรุงกลไกของกฎหมายที่ใช้ในการกำกับดูแลสหกรณ์ การกำหนดเรื่องสมาชิกสมทบ การกำหนดให้มีทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่บรรดาสหกรณ์ที่ขาดสภาพคล่อง หรือไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนต่างๆ ได้ และการปรับปรุงแก้ไขบทกำหนดโทษให้มีความเหมาะสม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๗. ความซ้ำซ้อนของกฎหมาย

สหกรณ์เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้น สหกรณ์จึงต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ แต่ด้วยมีเหตุผลความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ให้มีความชัดเจนและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น จึงได้ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่...) พ.ศ. ฉบับนี้

๘. ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

ผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากกฎหมายฉบับนี้ ในส่วนของภาครัฐ ได้แก่ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสหกรณ์ สำหรับในส่วนของภาคเอกชน ได้แก่ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และสมาชิกสหกรณ์ หรือกลุ่มเกษตรกร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สามารถ ส่งเสริม ช่วยเหลือ แนะนำ กำกับดูแล สหกรณ์ ได้อย่างมีเอกภาพ สามารถป้องกันปัญหา ความเสียหายต่อระบบของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ภายใต้กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

๙. ความพร้อมของรัฐ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีความพร้อมในการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติม เนื่องจากการดำเนินการสามารถใช้หน่วยงาน บุคลากรของภาครัฐที่มีอยู่ได้ และไม่เป็นการสร้างภาระต่องบประมาณของรัฐเพิ่มขึ้น

๑๐. วิธีการทำงาน และการตรวจสอบ

สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ คำสั่งหรือคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ รวมถึงข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์ หรือกลุ่มเกษตรกร โดยอยู่ในการกำกับดูแลของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สหกรณ์จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร เป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์และมอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ มีอำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติในการออกคำสั่งให้สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ สหกรณ์ หรือกลุ่มเกษตรกรถือปฏิบัติตาม

/ผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบ...

ผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการใช้อำนาจในการกำกับดูแลของ นายทะเบียนสหกรณ์หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ คือคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ที่ทำหน้าที่ กำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาสหกรณ์ และมีอำนาจในการวินิจฉัยความชอบด้วยกฎหมายจากการใช้อำนาจกำกับดูแลของนายทะเบียนสหกรณ์ และรองนายทะเบียนสหกรณ์

๑๑. อำนาจในการตราอนุบัญญัติ

ร่างกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดอำนาจในการตราอนุบัญญัติไว้ ๑ อนุบัญญัติ ซึ่งเป็นอำนาจของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ การออกกฎกระทรวง ว่าด้วยทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ เพื่อมุ่งช่วยเหลือและสนับสนุนสหกรณ์ที่ขาดแคลนทุนดำเนินการ หรือสหกรณ์ที่ขาดสภาพคล่อง ในการดำเนินการ

๑๒. การรับฟังความคิดเห็น

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อรับฟัง ความคิดเห็นและระดมความคิดจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ ทั้งในภาคเกษตร และนอกภาคเกษตร ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนียน สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม ชุมชุม สหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย โดยได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นในหลายภาคทั่วประเทศ ซึ่งมีผู้รับฟังความคิดเห็นได้แก่ผู้แทนสันนิบาตสหกรณ์ ชุมชุมสหกรณ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร จนได้ข้อสรุป พร้อมทั้งความเห็นที่เป็นประโยชน์ และมีข้อสรุปเพื่อจัดทำร่างกฎหมายฉบับนี้ขึ้น